

TIPS EN TRICKS VOOR BEDRIJVEN

Hoe spreek jij alle leerlingen aan bij jouw activiteit?

Jij gaat binnenkort een activiteit verzorgen voor leerlingen in het voortgezet onderwijs. Hoe zorg je ervoor dat je met jouw activiteit aansluit bij de interesses van *alle* leerlingen? Jongeren denken heel verschillend over techniek en technologie. Het Bèta&TechMentality-model maakt onderscheid in vijf technische types: vernieuwers, doeners, maatschappelijke toepassers, ontdekkers en creatieve makers. Elk type verschilt in zijn houding ten aanzien van techniek en technologie.

De groep leerlingen voor wie jij de activiteit organiseert, heeft de Tech-type test gedaan. De school heeft de uitslag met je gedeeld, waaruit je kunt opmaken welke type leerlingen er straks tijdens jouw activiteit vertegenwoordigd zijn.

In deze handreiking vind je achtergrondinformatie over de vijf tech-types en krijg je tips over hoe je op hun drijfveren, triggers en barrières ten aanzien van techniek kunt inspelen, zodat je zo goed mogelijk kunt aansluiten bij deze groep leerlingen.

Zeven dimensies in vijf types

De houding ten aanzien van techniek en technologie van de vijf tech-types uit het Bèta&TechMentality-model, wordt gevormd door de volgende zeven 'dimensies'.

Dimensies zijn motivaties, triggers en barrières waarom leerlingen wel of niet interesse hebben in techniek en technologie. In elk tech-type zijn ze aanwezig, maar de samenstelling verschilt. Door met alle dimensies rekening te houden, kun je meer maatwerk leveren en een bredere groep jongeren aanspreken.

- zelfvertrouwen in bèta en techniek.
- vertrouwen in technologische vooruitgang.
- interesse in nieuwe technologie.
- waardering en erkenning.
- maatschappelijke betrokkenheid.
- techniek is te leren.
- praktische gerichtheid.

Meer over deze dimensies en hoe je hierop in kunt spelen lees je op pagina 4.

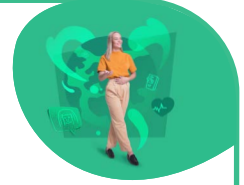

De vernieuwer

Deze leerlingen hebben een grote interesse in techniek en zijn gefascineerd door technologische ontwikkelingen. Technologie wordt volgens hen alleen maar belangrijker in de toekomst. Ze zijn creatief en innovatief ingesteld en bedenken graag nieuwe toepassingen. Ze zijn wat minder praktisch ingesteld, hoewel ze het wel leuk vinden om dingen te maken (voor anderen). Dat anderen trots zijn op het beroep dat ze later uitoefenen is voor hen belangrijk. Ze staan open voor een baan in de techniek waarbij zij extra gemotiveerd worden door status en (financiële) waardering.

Tips om vernieuwers te interesseren

- Laat spannende, innovatieve projecten zien waarmee jouw bedrijf bezig is en benoem welke opleidingen nodig zijn om aan dat soort projecten te kunnen werken.
- Leg uitdagende vraagstukken van het bedrijf voor en laat ze hiervoor oplossingen bedenken of een ontwerp uitwerken.
- Laat ze in gesprek gaan met iemand die is opgeklommen, status heeft of met iets unieks bezig is.
- Laat zien welke regionale of landelijke speler jullie zijn op de markt en waar jullie als bedrijf trots op zijn.

De maatschappelijke toepasser

Deze leerlingen hebben nog niet zo veel met techniek. Ze hebben weinig interesse in nieuwe technologie. Ze vinden zichzelf niet goed in de bètavakken en denken dat dit talent niet voor iedereen is weggelegd. Dat wil niet zeggen dat ze er ook niet goed in zijn. Bij voorbaat denken ze dat techniek complex of saai zal zijn. Ze hebben een traditioneel beeld van techniek: werken met je handen. Hun interesse gaat uit naar maatschappelijke onderwerpen en het helpen van mensen. Door het besef dat techniek hieraan ook bijdraagt, kan een baan in de techniek toch interessant zijn. Hun twijfel zit vooral in de vraag: kan ik dit ook zelf zijn of doen?

Tips om maatschappelijke toepassers te interesseren

- Laat zien wat jouw bedrijf en jullie producten betekenen voor mens en maatschappij.
- Geef een doe-opdracht waarbij de leerlingen oplossingen bedenken voor een maatschappelijk probleem waarmee jouw bedrijf zich bezighoudt.
- Neem ze stap voor stap mee zodat ze zien dat ze jouw vak kunnen leren. Laat ze een succeservaring opdoen.
- Laat ook vrouwelijke rolmodellen zien. Meer dan 60% van dit type zijn meisjes.

De doener

Dit zijn jongeren die vooral praktisch aan de slag willen en niet zozeer geïnteresseerd zijn in de theorie erachter. Ze zijn niet per se enthousiast over techniek en denken dat ze er niet goed in zijn. Daarbij worden doeners niet aangetrokken tot techniek door status of doordat technologie de maatschappij vooruit helpt. Bij techniek denken ze veelal aan 'ouderwetse' beroepen, werkzaamheden en apparaten en minder aan moderne technologie. Ze kunnen ook voor andere richtingen kiezen, als ze maar kunnen 'doen'. Door praktisch aan de slag te gaan, ontdekken doeners of techniek iets voor hen is.

Tips om doeners te interesseren

- Laat ze zelf actief aan de slag gaan met techniek. Laat ze bijvoorbeeld een proefje of experiment doen. Zo ontdekken ze dat het leuk is om met techniek bezig te zijn.
- Geef concrete voorbeelden en opdrachten.
- Laat ze ook moderne praktische technieken zien, waardoor ze inzien dat er meer is dan het ouderwetse beeld dat ze vaak nog hebben.
- Laat concrete beroepen zien en rolmodellen die hun motivatie en voldoening halen uit 'het doen'. Denk aan bevlogen technische professionals (engineers, monteurs) die boeiend kunnen vertellen over wat ze maken, hoe ze dat doen en hoe hun werkdag eruitziet.

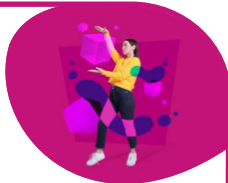

De ontdekker

Deze jongeren hebben een fascinatie voor games, robots en het ontwikkelen van nieuwe dingen. Ze koppelen techniek niet aan hun eigen hobby's en interesses, waardoor techniek verder van hen af staat. Ze denken dat ze niet slim genoeg zijn voor techniek en technologie en hebben er een conservatief beeld bij. Ouders, social media en vrienden hebben invloed op hun keuze voor een bepaalde richting. Door in te zien wat techniek en technologie eigenlijk allemaal omvat, kunnen deze leerlingen toch geïnteresseerd raken.

Tips om ontdekkers te interesseren

- Geef veel hi-techvoorbeelden. Denk aan: robots, ontwerpen van nieuwe toepassingen, drones en nieuwe materialen ontwikkelen.
- Laat ze aan de slag gaan met spannende, uitdagende opdrachten, zodat ze zelf kunnen ontdekken wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn.
- Laat ze bij een opdracht niet alleen 'maken', maar juist ook ontwerpen, ondernemen of nadenken over de gebruiker van technologie.
- Laat zien welke beroepen er allemaal zijn binnen het bedrijf, waardoor ze zien dat ze veel kanten op kunnen in de techniek.

De creatieve maker

Deze leerlingen zijn zich bewust van hun technische interesses en talent. Ze zijn graag bezig met techniek. Techniek is voor hen aantrekkelijk en uitdagend. Ze vinden het leuk om praktisch met technologie aan de slag te gaan. Ook spreekt het ontwerpen en ontwikkelen hen aan. Oftewel: deze groep jongeren heeft een sterke intrinsieke motivatie voor techniek en technologie. Ze helpen graag de samenleving vooruit, vooral op milieugebied, zonder daar waardering of erkenning voor terug te willen. Een baan in de techniek is eigenlijk heel logisch, maar ze zijn nog niet zeker hoe ze die willen vormgeven.

Tips om creatieve makers te interesseren

- Zorg voor voldoende opdrachten en informatie in de categorie 'nieuw en spannend'.
- Geef ze de ruimte om zelf te ontdekken. Geef dus niet teveel kaders.
- Laat ze aan de slag gaan met een interessant, uitdagend en liefst ook maatschappelijk vraagstuk met de nadruk op natuur en milieu.

Meer informatie

Heb je behoefte aan meer inspiratie over de tech-types? Meld je aan voor een workshop via www.jet-net.nl/bedrijven. Hier vind je ook meer informatie en ondersteuning bij het geven van gastlessen en bedrijfsbezoeken.

Meer effect met minder moeite

Nu weet je hoe je elk type kunt benaderen. Het is natuurlijk niet te doen om voor elk type steeds een aparte opdracht te maken. Dat is ook niet nodig. Zoals gezegd, is de houding van elk type opgebouwd uit zeven dimensies. De dimensies spelen bij elk type in meer of mindere mate een rol. Daarom bereik je bijvoorbeeld al heel wat als je extra aandacht schenkt aan een of twee dimensies. Bijvoorbeeld: als je in je activiteit laat zien wat jouw bedrijf te maken heeft met het helpen van mensen of de maatschappij, bereik je in één klap al drie tech-types. Hieronder geven we je een idee hoe je elke dimensie kunt verwerken in je activiteit.

Dimensie	Handelingsperspectief
Maatschappelijke betrokkenheid	Laat zien hoe het bedrijf met jullie product, proces of dienst bijdraagt aan de maatschappij of aan het milieu.
Vertrouwen in technologische vooruitgang	Laat zien hoe jouw bedrijf bijdraagt aan de technologische vooruitgang. Hoe ging dat vroeger, nu en in de toekomst?
Interesse in nieuwe technologie	Met welke nieuwe technologieën werken jullie of hoe dragen jullie hieraan bij?
Praktische gerichtheid	Praktisch ingesteld: Laat de leerlingen met de handen aan de slag gaan. Theoretisch ingesteld: Laat de leerlingen met de theorie aan de slag gaan. Een oplossing bedenken voor een vraagstuk.
Zelfvertrouwen in bèta en techniek	Weinig zelfvertrouwen: Neem de leerling stap voor stap mee in een opdracht. Laat ze een succeservaring opdoen. Veel zelfvertrouwen: Bied uitdagende vraagstukken en maakopdrachten. Geef ze vrijheid in de uitwerking. De sky is the limit.
Techniek is te leren	Maak inzichtelijk dat techniek te leren is en dat het voor velen bereikbaar is.
Waardering en erkenning	Waar zijn jullie trots op? Welke doorgroeimogelijkheden zijn er en welke speler zijn jullie op de markt?